

Materijalnost

V predavanju

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

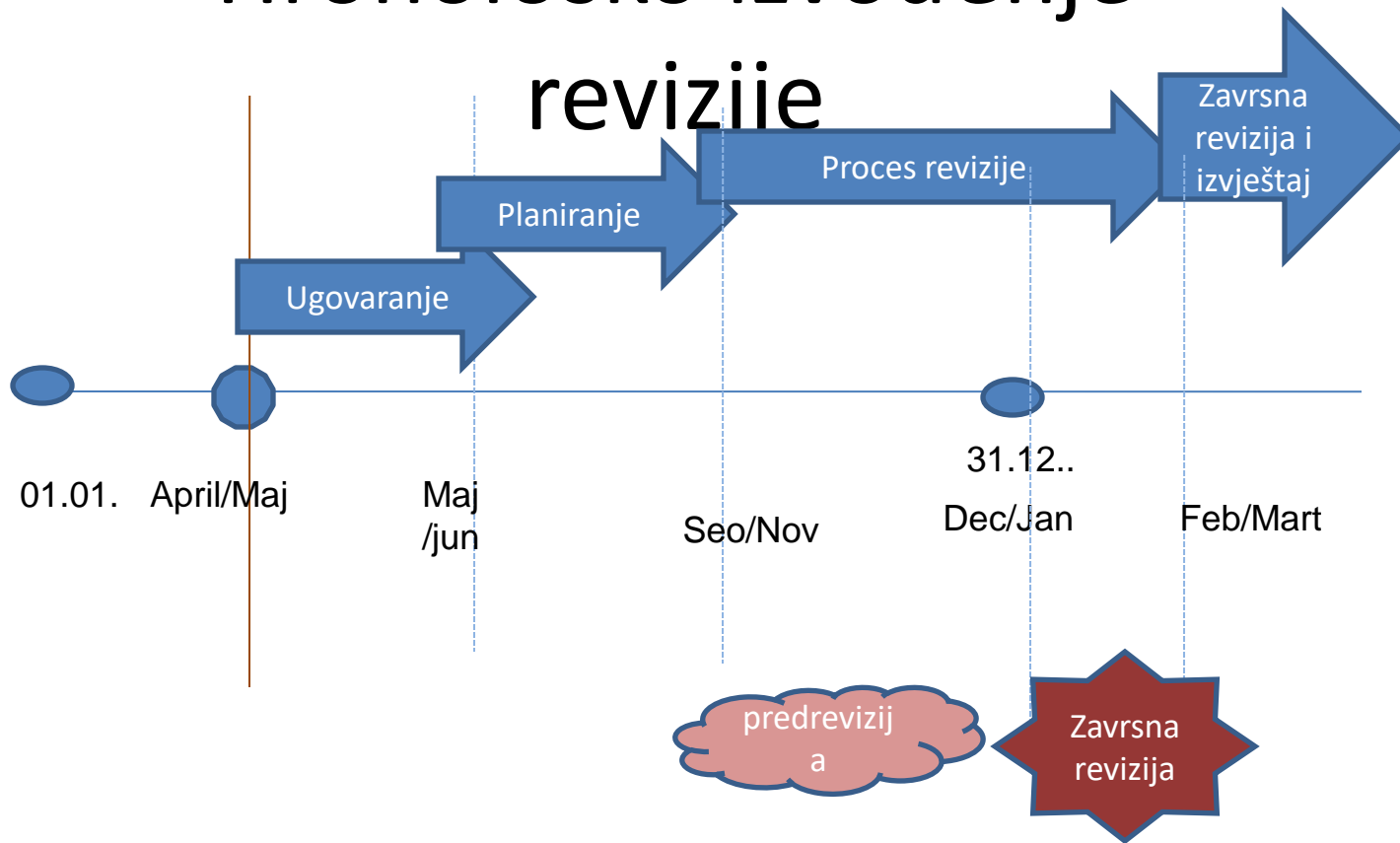
na dan _____ godine

u EUR

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00 (dio)	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002			
012	I. GOODWILL	003			
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004			
	III NEKRETNINE,POSTROJENJA,OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005			
020, 022, 023, 026, 027 (dio), 028 (dio), 029	1. Nekretnine,postrojenja i oprema	006			
024,027 (dio), 028 (dio)	2. Investicione nekretnine	007			
021,025,027 (dio), 028 (dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009			
030,031 (dio), 032 (dio), 039 (dio)	1. Učešća u kapitalu	010			
031 (dio), 032 (dio)	2.Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032 (dio), 033 do 038, 039 (dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013			
04	D. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			

Revizor sprovodi reviziju tako što vrši proveru transakcija koje su se desile u toku godine i proveru konacnih stanja na racunima na kraju godine.

Hronološko izvođenje revizije

Prihvatanje klijenta :

- Nezavisnost
- Potrebno osoblje
- Pismo o angažovanju

Planiranje

1. Upoznavanje sa poslovanjem i industrijom u kojoj radi klijent

2. Plan revizije:

- Procjena rizika revizije;
- Materijalnost;
- Strategija revizije

Proces revizije

1. Razvoj programa revizije i procedura

2. Testovi kontrole

3. Suštinski testovi

Izvještavanje

1. kompletiran je radnih papira

2. Izdavanje revizorskog izvještaja

Revizija se planira i vrši u cilju sticanja razumnog uvjerenja da finansijski izvještaji ne sadrže **materijalno** pogrešne iznose i izjave.

Koncept materijalnost ili značajnosti

Izvod iz revizorskog mišljenja:

*...Prema našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju **istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima**, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka...*

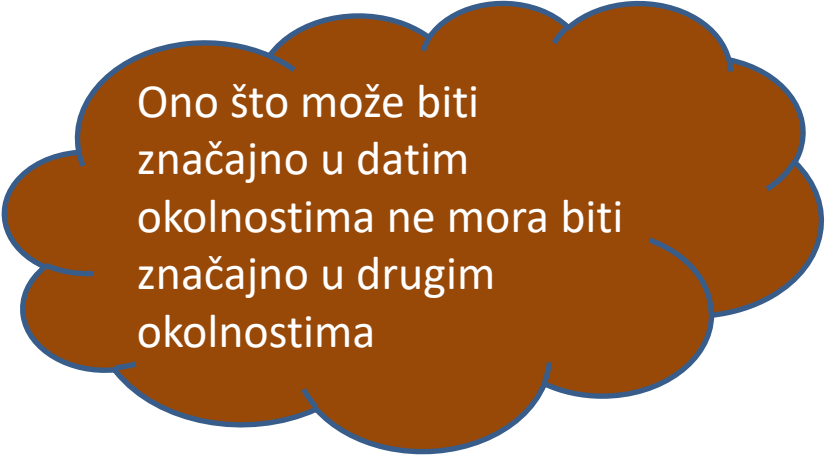
Materijalnost u računovodstvu

- **Okvir za sastavljanje i prezentovanje finansijskih izvještaja definišu materijalnost:**
- “Informacija je materijalno značajna ako bi njeno izostavljanje ili pogrešno prikazivanje moglo uticati na ekonomske odluke koje bi korisnici donijeli na bazi finansijskih izvještaja.
- Materijalnost zavisi **od veličine stavke ili greške prosuđene u specifičnim okolnostima** njenog izostavljanja ili pogrešnog prikazivanja. Zbog toga materijalnost predstavlja pre **prag, granicu ili tačku razgraničenja** nego kvalitativnu karakteristiku koju informacija mora imati da bi bila od koristi”

Materijalnost u reviziji

- Materijalnost je ona veličina ili greška koja **pojedinačno ili zbirno** u određenoj situaciji utiče na **mišljenje kompetentne osobe koja donosi odluke na osnovu tih podataka**.

Materijalnost je **relativna** a ne apsolutna veličina, jer zavisi od veličine, djelatnosti i specifičnosti same kompanije koja je predmet revizije .

Ono što može biti značajno u datim okolnostima ne mora biti značajno u drugim okolnostima

Koncept materijalnosti

- Procjena materijalnosti je **stvar profesionalnog stava računovođe i revizora**, jer pri određivanju materijalnosti mora da razmotri:
- **(1) okolnosti u kojima posluje klijent (rizici)**
- **(2) potrebe korisnika finansijskih izvještaja za informacijama.**

Revizor treba da procijeni iznos greške koji može uticati na poslovne odluke korisnika finansijskih izvještaja njegovog klijenta revizije.

Materijalnost u reviziji

Revizor mora razmotriti koncept materijalnosti:

- Prilikom planiranja revizorskog angažmana
- Tokom angažmana (u slučaju promjene događaja u okruženju i dodatnih informacija prikupljenih tokom revizorskog ispitivanja)
- Nakon angažmana

- **1. Procjena materijalnosti u fazi planiranja**
(preliminarna ocjena materijalnosti)
 - na nivou finansijskih izvještaja
 - na nivou stanja pojedinih računa (niža od nivoa materijalnosti na nivou finansijskih izvještaja)
- 2. Alociranje materijalnosti**
 - relativna važnost računa u odnosu na finansijske izvještaje;
 - relativna varijabilnost računa;
 - profesionalni stav

Utvrđivanje materijalnosti

- Zavisí od više faktora:
 - revizorske metodologije koju razvija svaka revizorska kuća
 - rizika revizije koji revizor ocjenjuje prilikom svake revizije
 - rizičnog profila klijenta(kakav mu je menadžment-agresivan ili konzervativan, mjesto na tržištu i sl)
 - Da li revizor ovu reviziju obavlja prvi put ili već dobro poznaje klijenta i dr.

Kvalitativni faktori za ocjenu preliminarne materijalnosti

- Pronevjere i kriminalne radnje
- Značajne greške u ranijim revizijama
- Odbijanje menadžmenta da izvrši zahtjeve revizora za otklanjanje grešaka
- Potreba za održavanjem određenog ratio indeksa
- Revizija se radi prvi put
- Promjene trenda rasta ili pada zarada ili neke druge stavke
- Problemi sa pravovremenim izmirivanjem dužničkih obaveza (vlasnička struktura)
- Osnovna djelatnost preduzeća , industrija ili ekonomsko okruženje u kojem preduzeće posluje

Kvantitativni kriterijumi za ocjenu materijalnosti na nivou finansijskih izvještaja

- Materijalnost se često određuje primjenom procenta na određenu osnovu:
- Profit prije poreza (max **5%**)
- Poslovni dobitak (max5%)
- Ukupni neto prihodi (max **1%**)
- Ukupna sredstva (max1%)
- Ukupni kapital (max 1%)

Koju osnovu izabrati? Treba da je relevantna, očekivana(predvidljiva) i stabilna.

Na primjer:

- 1. polazi se od toga da li je preduzeće profitabilno ili neprofitabilno
Ako je profitabilno utvrđujemo da li je poslovalo sa gubitkom ili dobitkom, ako je sa dobitkom uzimamo 5% od dobitka kao opšta materijalnost (npr. dobitak 100000 – 5.000€ je opšta materijalnost) pa na osnovu iskustva i subjektivnog stava revizora određuje se procenat za utvrđivanje radne materijalnosti ili preliminarne materijalnosti kojom ćemo se voditi tokom izvođenja revizorije (npr. od 5.000€ uzimamo 50% i 2.500€ predstavlja radnu materijalnost)
Ako je preduzeće poslovalo sa gubitkom onda uzimamo 0.5% ukupnih prihoda
Ako je u pitanju neprofitabilno preduzeće onda uzimamo na primjer 0.5 -5% budžeta

Tablica materijalnosti

Ukupni prihod		Gornja granica	Donja granica
0	10.000	5.00	3.50
10.001	50.000	3.50	2.00
50.001	100.000	2.00	1.40
100.001	250.000	1.40	1.00
250.001	400.000	1.00	0.70
400.001	1.000.000	0.70	0.50
1.000.000	6.000.000	0.50	0.20

Utvrdjivanje preliminarne ocjene materijalnosti:

% materijalnosti=

$$1) 1.40 - 1.00 * (146800 - 100001) / (250000 - 100001) = 0.1247\%$$

$$2) 1.40 \text{ (gornja graniica)} - 0.1247\% = 1.2753 = 1.28\%$$

- $146800 * 1.28\% = 1.879040\text{€}$ - preliminarni nivo materijalnosti

Ukupni prihod kompanije "X", našeg klijenta

Alokacija preliminarne ocjene materijalnosti

Bilansne pozicije	Tekuca godina	Raspoređena materijalnost
Stalna imovina	617.000.000	
1. Neuplaćeni upisani kapitala	-	-
2. Nematerijalna imovina	180.000	
3. Nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	242.814.000	-
Nekretnine postrojenja i oprema	212162.000	393.600
Biološka sredstva	30.652.000	56.800
	1.078046.000	2.000.000 (na nivou fin izvjestaja)

$$212.162.000/1.078.046.000=19.68\%$$

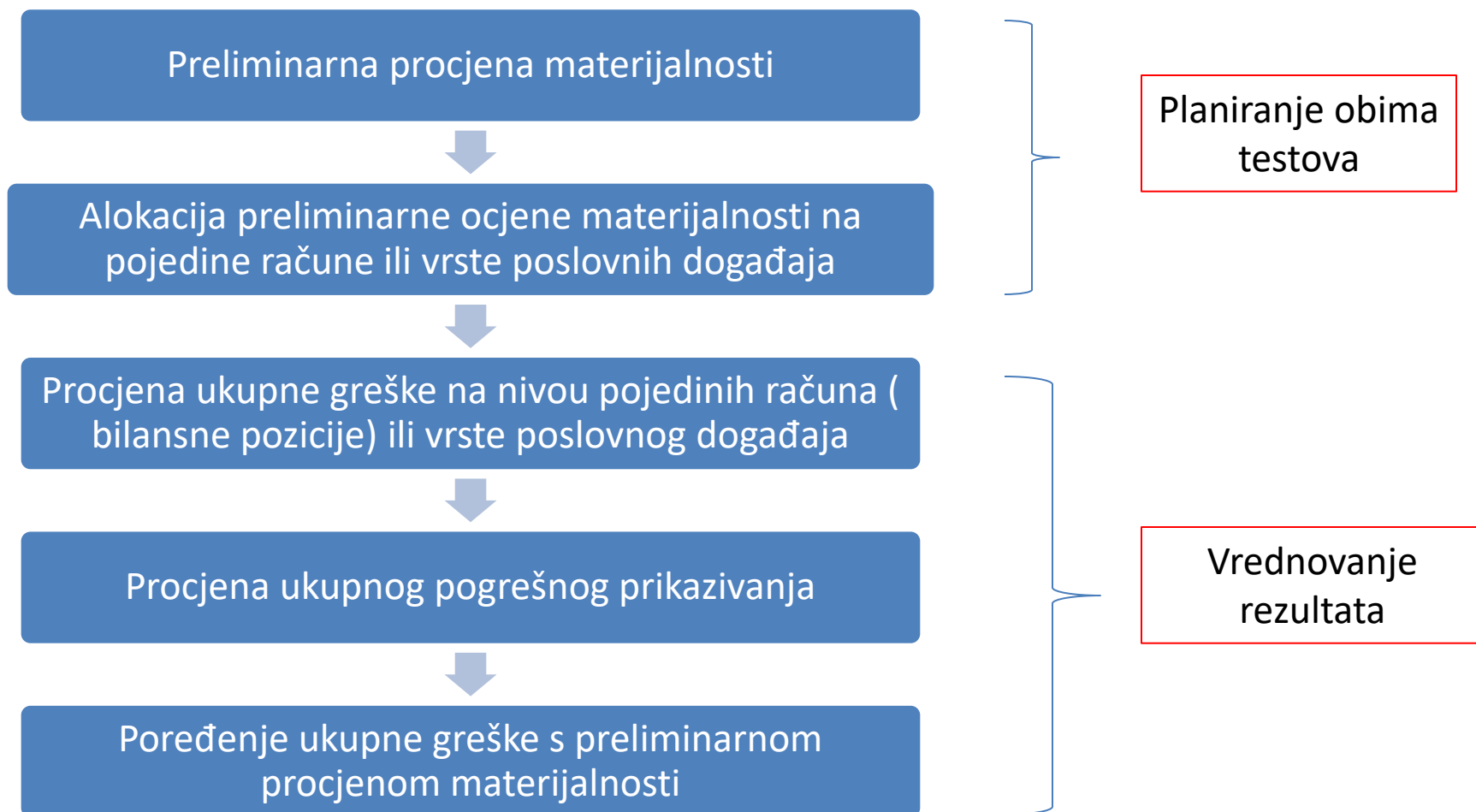
$$19.68\%*2.000.000=393.600$$

Tablica materijalnosti

Iznos ukupne imovine	procenat
0-100.0000	0.05-0.03
100.001-1.000.000	0.03-0.015
1.000.001-5.000.000	0.015-0.05
5.000.001-10.000.000	0.05-0.01
10.000.001-25.000.000	0.01-0.008
25.000.001-50.000.000	0.008-0.005
50.000.001-100.000.000	0.005-0.004
Preko 100.000.000	0.004-0.002

Ukupna imovina preduzeća XX = 38.400.000
Izvršiti preliminarnu ocjenu materijalnosti?

Procjena materijalnosti u procesu revizije finansijskih izvještaja

Materijalnost i rizici

- Procjena materijalnosti se posmatra u kontekstu revizorskog rizika (da li je značajna informacija uopšte relevantna za reviziju finansijskih izvještaja).

materijalnost ne označava samo brojčani iznos, već višestruki **efekat koji će taj iznos (pogrešno knjižen) imati na finansijske izvještaje.**

Rizici u reviziji

- Na osnovu opšte ocjene rizika revizor izračunava ukupni rizik revizije na nivou finansijskog izvještaja , grupe računa ili transakcije koji ima sljedeće komponente:
- **Inherentni rizik:** rizik da će se pojaviti značajna greška u finansijskim informacijama
- **Kontrolni rizik:** rizik da sistem internih kontrola neće spriječiti ili otkloniti te značajne greške
- **Rizik neotkrivanja ili detekcije:** rizik da revizor neće svojim postupcima otkriti bilo koju značajnu grešku u finansijskim informacijama

Inherentni rizik

- ... **Podložnost stanja** na računu ili vrste poslovnih događaja pogrešnim iskazim, koji uzeti pojedinačno ili kumulativno sa pogrešnim iskazima stanja na drugim računima ili vrstama poslovnih događaja , mogu biti materijalno značajni uz pretpostavku da nisu postojale odgovarajuće interne kontrole....
- Procijeniti na nivou finansijskog izvještaja i na nivou salda računa ili vrste transakcije

Ocjena inherentnog rizika

- Ocjeniti informacije o poslovanju klijenta, integritetu menadžmenta i okruženja
- Izvršiti uvid u prethodne računovodstvene i druge informacije
- Ažurirati poznavanje računovodstvenih i revizorskih standarda
- Sagledavanja transakcija sa povezanim licima

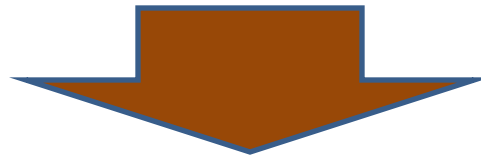
Razmotrite inhrentne rizike: Plantaže vs Delta Maxi

Kontrolni rizik

- ... Rizik da može doći do pogrešnih iskaza stanja na računu ili vrste poslovnih događaja koji uzeti pojedinačno ili kumulativno ... mogu biti materijalno značajni , a koje računovodstveni sistem i sistem interne kontrole neće blagovremeno spriječiti , otkriti i ispraviti.

Ocjena kontrolnog rizika

- **Podaci o kontrolnom okruženju** (prethodni izvještaji revizije, razgovor sa zaposlenim osobljem , posmatranje izvršavanja dužnost, postojanje pravilnika o radu itd.)
- Upoznavanje sa računovodstvenim sistemom
- Upoznavanje sa dizajniranjem procedura i proces obrade podataka, čuvanje podataka i obezbjeđenje arhive.

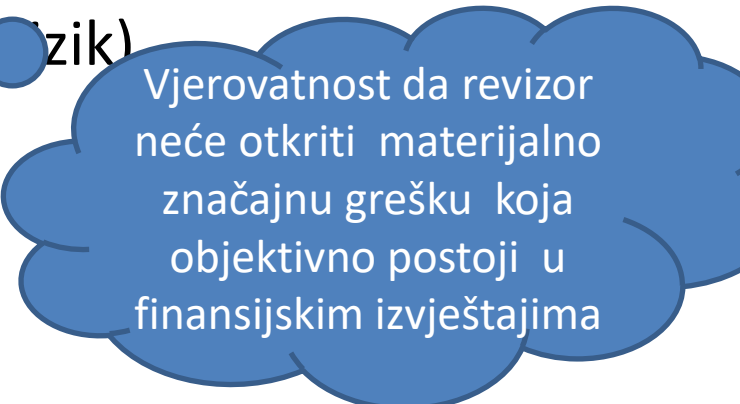
Revizor sastavlja Tok dokumenata i procjenju
rizik (0-100%)

Detekcioni rizik

- Mogućnost da postoje pogrešni prikazi ili greške a da ih revizor neće otkriti kako analitičkim procedurama tako ni revizorskim testovima
- Rizik detekcije raste kada je neadekvatna supervizija ili neadekvatno ocijenjena interna kontrolna struktura.
- Rizik detekcije postoji nezavisno od inherentnog rizika i rizika kontrole

(Audit risk model- usvojena metodologija za procjenu rizika u reviziji)

- $R = I_r * K_r * D_r$
- R- ukupni (sumirani) rizik (revizijski rizik)
- I_r - inhrentni rizik
- K_r - kontrolni rizik
- D_r - rizik detekcije

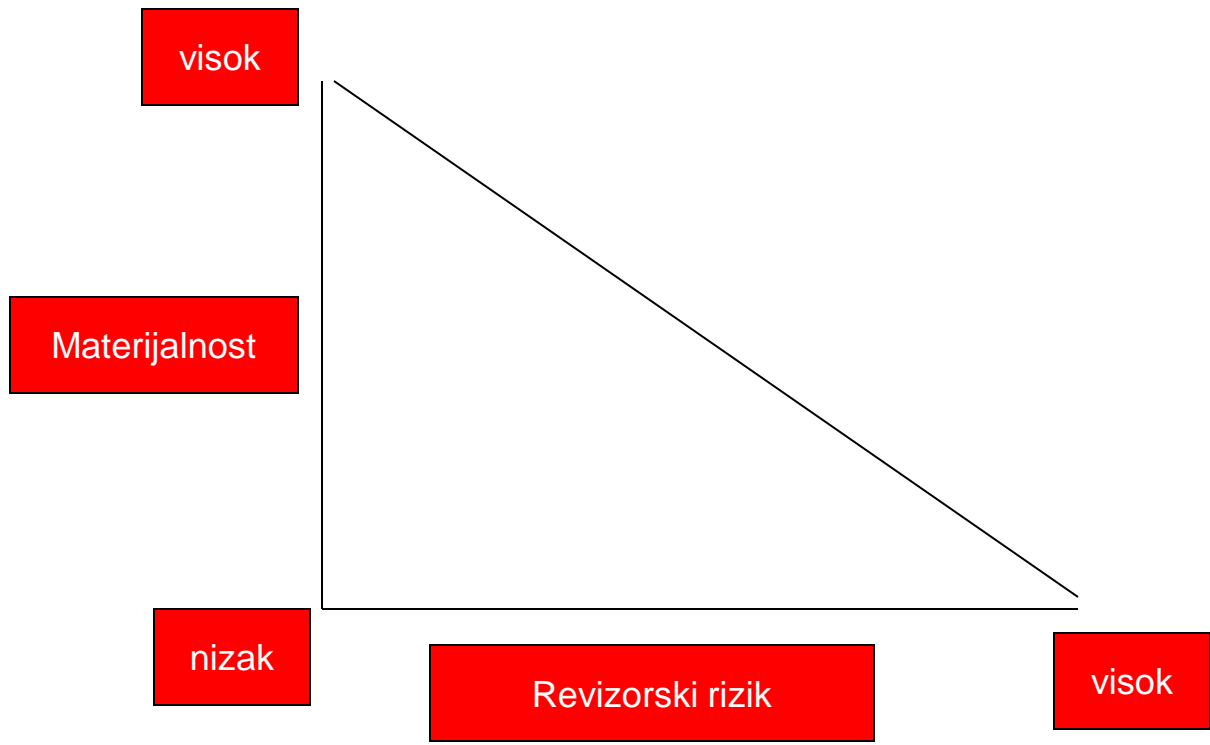

Vjerovatnost da revizor neće otkriti materijalno značajnu grešku koja objektivno postoji u finansijskim izvještajima

Revizijski rizik određuje partner u fazi planiranja na osnovu poznavanja poslovanja klijenta , djelatnosti , menadžmenta, kontrole i sl.

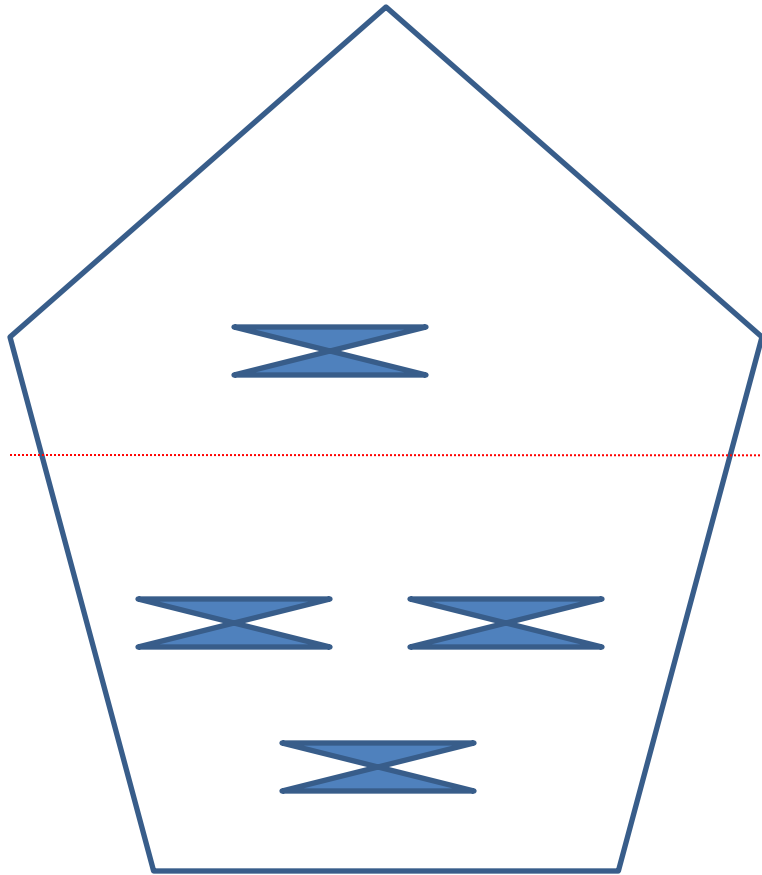
Inherentni i kontrolni rizik ocjenjuje revizor, ali ne može na njih da utiče

Detekcioni = $R / I_r * K_r$ - revizor je odgovoran za nivo detekcionog rizika

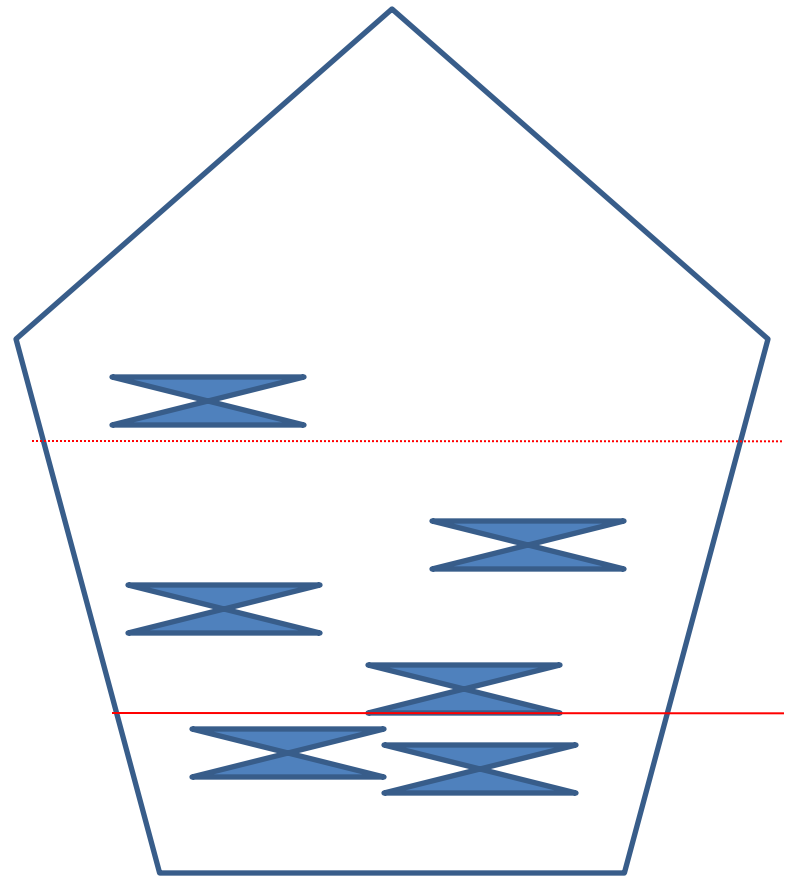
Povezanost materijalnosti i revizijskih rizika

Preduzeće X

Nizak Ir i Kr visoka materijalnost i visok detekcioni rizik

Preduzeće Y

Visok Ir i Kr materijalnost niža i nizak detekcioni rizik

Da sumiramo:

- Materijalnost je **najveći iznos greške** koji postoji u finansijskim izvještajima, a opet ne navodi na pogrešno donošenje odluka korisnika finansijskih izvještaja.
- *Materijalnost je mjera za dopustivu grešku*
- *Rizik je mjera za neizvjesnost*
- Materijalnost i detekcioni rizik se kreću u istom pravcu
- Detekcioni rizik se kreće u suprotnom pravcu od inherentnog i kontrolnog rizika

Ponavljjanje

- Definišite reviziju finansijskih izvještaj?
- Koji su osnovni razlozi za revizijom finansijskih izvještaja? Objasnite ih
- Da li je revizija profesija?
- Revizija kao profesija odnosno vještina?
- Koja je razlika između interne i eksterne revizije
- Definišite nadzor
- Razlika između finansijskog izvještavanja i eksterne revizije

Nezavisnost je :

- Koncept
- Postulat
- Opšteprihvaćeni standard revizije
- Osnovna odrednica Etičkog kodeksa

Objasnite šta podrazumijeva nezavisnost stava ili uma revizora, a šta nezavisnost djelovanja?

Ponavljjanje:

- IFAC je _____ -
- Navedite organizacionu strukturu revizorskih firmi?
- Objasnite kontrolu kvaliteta na nivou revizorske firme
- Šta je strukturirano a šta nestrukturirano obrazovanje revizora?
- Kako se ostvaruje doprinos revizije finansijskom izvještavanju?

Ponavljjanje

- Koji su ciljevi revizije?
- Koji su postulati revizije?
- Koncepti revizije su?
- Objasnite koncept fer prezentacije ?
- Koja su inhrentna ograničenja revizije?
- Navedite standarde izvođenja revizije?

Osnovni principi prema Etičkom kodeksu su:

- A) integritet , objektivnost, profesionalna kompetentnost (pažnja) , povjerljivost , materijalnost
- B) integritet, objektivnost, profesionalna kompetenost (pažnja), povjerljivost i profesionalno ponašanje
- C) integritet, objektivnost, profesionalna kompetentnost (pažnja) povjerljivost i konflikt interesa

U etičkom kodeksu su navedeni određene prijetnje:

- A) javni interes, zastupanje, familijarnost i samokontrola, zastrašivanje
- B) lični intes, samokontrola, zastupanje i familijarnost
- C) lični interes, samokontrola, zastupanje, familijarnost , zastrašivanje

Pitanje:

- Lokalna regulativa i zakoni imaju oštrije zahtjeve prema revizorima u donosu na Etički kodeks IFAC-a. U ovom slučaju IFAC članovi treba da se pridržavaju samo zahtjeva iz Etičkog kodeksa.
- DA
- NE